

**Årsberetning fra
censorformandskabet for HD uddannelserne
for perioden fra den 1. oktober 2011
til den 30. september 2012**

Indholdsoversigt

Side

Summary	3
Formandskabets sammensætning i beretningsåret	6
Antallet af HD studerende	7
Censorkorpset	7
Censorformandskabets egne møder	7
Møder med dekaner m.fl.	8
Møder med HD Fællesudvalgets formand	8
Høringssvar og censorformandskabets holdninger vedr.:	9
-Gruppeprøver	9
-Meritforhold	9
-Forankring af HD uddannelserne på universiteterne	9
-Håndtering af uredelighed, snyd og plagiering	10
-Klagesager	10
-Karaktersystemet	10
-Studieordninger med mål- og fagbeskrivelser	10
-Akkrediteringsinstitution og -processer	10
Kontakten til Uddannelsesministeriet	10
Møde i Uddannelsesministeriet den 29. februar 2012 vedr.:	11
-Gruppeprøver	11
-Meritforhold	11
-Eksamination af skriftlige opgaver	11
-Forankring af HD uddannelserne på universiteterne	11
-Håndtering af uredelighed, snyd og plagiering	11
-Klagesager	11
-Karaktersystemet	11
-Studieordninger med mål- og fagbeskrivelser	11
-Akkrediteringsinstitution og -processer	11
Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser	12
Opsummering af løbende tilbagemeldinger fra censorer og censornæstformænd, herunder fra den tværgående censur	12
Øvrige bemærkninger	14
Plagiering	14
Aflytning	15
Sanktioner	15
Grundlaget for Eksamen og eksamensforløbet	15
Samarbejde	15

Summary

Censorformandsposten er pr. 1.9.2012 overdraget fra Mads Bjerre til Peter Carøe.

Næstformandsposten for HD 1.del er pr. 1.9.2012 overdraget fra Erik Hjortkær Andersen til Mads Bjerre.

Det totale antal HD studerende var 6.921 pr. oktober 2011, en fremgang på 263 i forhold til samme tidspunkt 2010.

Censorkorpset bestod pr. august 2012 af 770 censorer, hvoraf 72 er beskikket i indeværende beretningsperiode, hvor 1 censor er fratrådt.

Den løbende mødeaktivitet har omfattet:

- Tre møder for **censorformænd og -næstformænd** afholdt skiftevis på Aarhus Universitet, Business and Social Sciences samt på Copenhagen Business School.
- Fem møder med **dekaner m.fl.**
- To møder med **HD fællesudvalgets formand.**

På møderne har der været fokus på følgende hovedpunkter:

- Arbejdet med kontrol for snyd og plagiering i de skriftlige opgavebesvarelser.
- Fokus på metode hos både studerende, vejledere og deltidsundervisere.
- En forbedret håndtering af problemformuleringsproblematikken.
- Tekstvolumen i de skriftlige opgaver er problematisk.
- Eksamensformer kontra ændrede læringsformer og praksisorienterede optag.
- Meritproblematik og fagprogression kontra realkompetence-tankegang.
- Koordineret indsats vedr. udformning af fag- og målbeskrivelser på HD 1.del til sikring af fri bevægelighed af studerende på tværs af institutioner.
- Ændringer i kompetenceprofilerne i den fremtidige tilgang af HD studerende i forhold til de grundlæggende krav til HD 1.del studerende.
- Problematikker omkring merit i forbindelse med accept af kandidatafhandling på HD studierne.
- Problematikker i forbindelse med samling af enkeltfag til fælles bedømmelse i "portefølje-eksaminer"

Endvidere var der fokus på udformning af studieordninger / målbeskrivelser, håndtering af snyd og plagiering, samt IT udviklingen både vedr. skriftlige prøver og hovedopgaver.

Derudover har der været **deltagelse i Uddannelsesministeriets dialogmøder** den 20. januar og den 2. februar 2012 vedr. genindførelse af gruppeprøver i forbindelse med arbejdet med den nye eksamensbekendtgørelse. I fortsættelse heraf havde vi **møde med ministeriet** den 29. februar 2012 om udvikling af prøve- og bedømmelsesforhold.

På møderne samt i **høringssvaret** er fremført følgende hovedpunkter:

- Anvendelsen af gruppeeksamen skal være fagligt / pædagogisk begrundet.
- Eksamensformen skal reelt kunne gennemføres i praksis.
- Der skal foretages individuel eksamination, bedømmelse og karaktergivning.
- Det er indstillet til Uddannelsesministeren, at der ved bedømmelse af alle skriftlige opgavebesvarelser gennemføres individuelt mundtligt forsvar af det skriftlige produkt, uanset om der er en eller flere studerende involveret heri.

Herudover var der bl.a. diskussion af følgende hovedpunkter:

- Forankring af HD uddannelserne på universiteterne.
- Håndtering af uredelighed snyd og plagiering.

Som forberedelse til møderne med ministeriet og i forventningen om, at der ville komme initiativ til en ny eksamensbekendtgørelse, gennemførte censorformandskabet **sensorformandsmøder** og **dekanmøder** med henblik på at formulere synspunkterne på vore arbejdsfelter. Vi afholdt møder med **DI-Organisation for Erhvervslivet** og **Ingeniørernes Censorkorps**, samt var i kontakt med **HD Fællesudvalget** herom.

Opsummering af løbende tilbagemeldinger fra censorer og censornæstformænd med speciel fokus på årets temaer, herunder 7-trins karakterskalaens styrker og svagheder:

- Vejledende karakterbeskrivelse udarbejdet:
For projekt- og hovedopgaver forekommer vejledende karakterbeskrivelse sjældent, hvorved fag- og målbeskrivelsernes karakterbeskrivelser udgør væsentlige støttepunkter. Desværre mangler karakterbeskrivelser ofte i fag- og målbeskrivelserne, og i det omfang de er til stede fokuseres oftest kun på kravene til karaktererne 12 henholdsvis 2. Øvrige krav herunder i særdeles hed til karakteren 00 og -3 bør tilføjes.
- I det omfang karakterbeskrivelserne er til stede ved øvrige bedømmelser udgør de værdifulde og brugbare koblinger til beskrivelserne i karakterbekendtgørelsen.
- Prøveformernes egnethed til at give korrekt karakter:
De eksisterende prøveformer opleves som relevante for bedømmelsen. I karaktergivningen opleves springet fra 7 til 10 som uhensigtsmæssigt.
Censors og eksaminators samspil om bedømmelsen: Karakterfastlæggelsen sker i vidt omfang i enighed mellem censor og eksaminator. Kompromis derom forekommer. Anvendelse af §14 stk.2 i karakterbekendtgørelsen fra Undervisningsministeriet forekommer sjældent. Eksterne lærerkræfter har en tendens til at ville lægge karakterniveauet lidt højere end faste lærere og censor.

Øvrige tilbagemeldinger og kommentarer:

Læringsmålene på HD 1.del afsluttende projekt er under observation, tilsvarende vedr. HD 2.del hovedopgaver med udgangspunkt i egen virksomhed.

De studerendes præsentations- og formidlingsteknik er mangelfuld. Opgaverne bærer præg af manglende erfaring med at skrive kort og klart, d.v.s. håndværket.

Plagieringskontrol må administrativt påhvile institutionerne i en fast systematik ved hjælp af deres elektroniske arbejdsredskaber.

Hidtil ubekræftede forlydender om skjult elektronisk aflytning af både eksamination og af eksaminator's og censor's votering er blevet bekræftet i praksis.

Det anbefales, at der på landsplan koordineres fælles procedurer for sanktioner.

Der stilles forslag om fastsættelse af mere faste normer for sidetal og antal anslag pr. side samt mere tid til forberedelse, bedømmelse og feed back for den enkelte opgave.

Konklusion

Afslutningsvis er det vigtigt at fremhæve HD uddannelsernes særkende og høje kvalitetsniveau, der desværre er blevet udsat for udfordringer, idet der nu findes så mange veje ind til 2. del. Det er beklageligt, at uddannelser, der ikke har samme niveau på de erhvervsøkonomiske discipliner, nu giver adgang til 2. dels specialer, hvor disse fagelementer forudsættes bekendt. Det går naturligvis ud over de generelle erhvervsøkonomiske kompetencer hos en del af kandidaterne. HD uddannelserne ligger de facto på universiteterne. Det betragtes som en stor fordel for kvaliteten af den udbudte uddannelse.

Censorformandskabet skal også anerkende, at HD uddannelserne har deres selvstændige bekendtgørelsesgrundlag at virke på. Det giver god mening, at denne helt særlige form for uddannelse, der både har karakter af efteruddannelse, supplerende uddannelse og ikke mindst uddannelse for erhvervsaktive med komplicerede arbejdsopgaver og ledelsesopgaver, har sit eget fundament.

HD censorkorpset har et tæt samarbejde med censorkorpset for HA, cand.merc. og MBA. Det er vi glade for, da der er så stor fællesmængde i den faglighed, der præger vore uddannelser. Men det er også vigtigt, at der er et selvstændigt censorkorps til at sikre, at de særlige behov HD uddannelserne løser, bliver tilgodeset i den faglige dialog med de udbydende institutioner.

Formandskabets sammensætning i beretningsåret:

Censorformand:

Direktør, HD Mads Bjerre (formand til den 1.9.2012)
Classensgade 57, 2.tv., 2100 København Ø.
e-mail: bjerre@eoec.dk

Direktør, cand.merc. Peter Carøe (formand fra den 1.9.2012)
Maltevangen 5, 2820 Gentofte.
e-mail: peter@caroe.org

Censornæstformænd:

Statsaut. revisor, HD Flemming Adamsen (næstformand for HD-R)
Hybenrosevej 3, 8541 Skødstrup.
e-mail: lenadam@post10.tele.dk

Planlægningchef, cand.merc. Annette Bang Andersen (næstformand for HD-O)
Sankelmarksvej 35, 8600 Silkeborg.
e-mail: anttande@rm.dk

Direktør, cand.merc. Erik Hjortkær Andersen (næstformand for HD-A
og til den 1.9.2012 for HD 1.del)
Ledøje Bygade 8, Ledøje, 2765 Smørum.
e-mail: eha@post8.tele.dk

Direktør, HD Mads Bjerre, (næstformand for HD 1. del fra den 1.9.2012)
Classensgade 57, 2.tv., 2100 København Ø.
e-mail: bjerre@eoec.dk

Direktør, cand.merc. Peter Carøe (næstformand for HD-IB)
Maltevangen 5, 2820 Gentofte.
e-mail: peter@caroe.org

Civilingeniør, PhD Thomas Asger Hansen (næstformand for HD-SCM/LOG og HD-ØP)
Egeskovvej 17, Hald Ege, 8800 Viborg.
e-mail: thomasasgerhansen@gmail.com

Direktør, cand.polit. Teddy K. Jacobsen (næstformand for HD-F)
Kærparken 5, 2800 Lyngby.
e-mail: tj@tj-management.dk

Direktør, HD Mikael Vest (næstformand for HD-FR)
Gl. Kongevej 1, 2.sal, 1610 København V.
e-mail: vest@vinderstrategi.dk

Der er i løbet af beretningsperioden foretaget følgende ændringer i formandskabets sammensætning og funktionsvaretagelse:

Censorformandsposten er pr. 1.9.2012 overdraget fra Mads Bjerre til Peter Carøe.

Næstformandsposten for HD 1.del er pr. 1.9.2012 overdraget fra Erik Hjortkær Andersen til Mads Bjerre.

Sammenfatning

Holdning

Set med censorenes øjne fungerer HD uddannelserne tilfredsstillende.

Antallet af HD studerende

Opgjort pr. oktober 2011 er det totale antal HD studerende:

Aalborg Universitet	558
Aarhus Universitet, AU-Herning	445
Aarhus Universitet, Business and Social Sciences	1.362
Copenhagen Business School	2.986
EA-CBA	est.75
Syddansk Universitet	1.495
Total:	<u>6.921</u>

- en fremgang på 263 fra 6.658 på samme tidspunkt 2010.

Censorkorpset

Ved starten af beskikkelsesperioden fra den 1. april 2010 til den 31. marts 2014 var der 615 censorer i censorkorpset for HD uddannelserne, med en aftagerandel på 79%.

Censorkorpset består pr. august 2012 af 770 censorer, hvoraf 72 er beskikket i indeværende beretningsperiode, hvor 1 censor er fratrukket.

Censorformandskabets egne møder

Der har været afholdt følgende møder i formandskabet i beretningsåret:

Den 10. oktober 2011 på AU-BSS – Aarhus Universitet, Business and Social Sciences

Den 13. februar 2012 på CBS – Handelshøjskolen i København

Den 2. juli 2012 på AU-BSS – Aarhus Universitet, Business and Social Sciences.

På formandsmøderne er håndteret de løbende sager i forbindelse med drift af censorsekretariat og samspil med institutioner og myndigheder.

Censorformanden har derudover løbende kontakt til de enkelte næstformænd, hvor mere specifikke spørgsmål drøftes.

Møder med dekaner m.fl.

Der har været afholdt følgende møder med varierende fokuspunkter:

Den 12. oktober 2011 på EA/CBA – Niels Brock (Copenhagen Business Academy)

- EA/CBA som fortsættende udbyder af videregående uddannelser og HD 1.del.
- Arbejdet med kontrol for snyd og plagiering i de skriftlige opgavebesvarelser.
- Rekvisitionsprocedurer for censorer.

Den 3. november 2011 på AU-BSS – Aarhus Universitet, Business and Social Sciences

- Fokus på metode hos både studerende, vejledere og deltidsundervisere.
- Faglige synergieffekter gennem fusionen mellem AU og det tidligere ASB.

Den 18. november 2011 på AAU – Aalborg Universitet

- Indsatsen vedrørende metodeanvendelse bærer frugt, hvilket har medført
- En forbedret håndtering af problemformuleringsproblematikken.

Den 16. april 2012 på CBS – Handelshøjskolen i København

- Man har iværksat en gennemgang af studieordninger og læringsmål.
- Tekstvolumen i de skriftlige opgaver er problematisk.

Den 18. april 2012 på SDU – Syddansk Universitet i Odense.

- Eksamensformer kontra ændrede læringsformer og praksisorienterede optag.
- Meritproblematik og fagprogression kontra realkompetence-tankegang.

På møderne drøftedes endvidere Uddannelsesministeriets ressortkonstruktion og konsekvenser heraf for bekendtgørelsesudformningen. Herudover var der fokus på udformning af studieordninger / målbeskrivelser, håndtering af snyd og plagiering, samt IT udviklingen både vedr. skriftlige prøver og hovedopgaver.

Møder med HD Fællesudvalgets formand

Den 24. juni 2011 berørtes:

- Nykonstitueringen af HD Fællesudvalget samt sammensætningen af censorformandskabet.
- Individualiseringsproblematikkerne samt håndtering af snyd og plagiering i forbindelse med anvendelse af forfattererklæring til imødegåelse heraf.
- Koordineret indsats vedr. udformning af fag- og målbeskrivelser på HD 1.del til sikring af fri bevægelighed af studerende på tværs af institutioner.
- Ændringerne i kompetenceprofilerne i den fremtidige tilgang af HD studerende i forhold til de grundlæggende krav til HD 1.dels studerende.
- Nødvendigheden af en HD dimittendundersøgelse til afdækning heraf.

Den 7. februar 2012 berørtes:

- Koordination af synspunkter i forbindelse med indmeldinger vedr. udarbejdelse af bekendtgørelsesforslag vedr. gruppeeksamen.
- Herunder den faglige pædagogiske argumentation herfor
- Samt problematikkerne omkring merit i forbindelse med accept af kandidat-afhandling på HD studierne kontra HD bekendtgørelse 674 af 19/8/1999.
- Og problematikken i forbindelse med samling af enkeltfag til fælles bedømmelse i "portefølje-eksaminer".

Hørings svar og censorformandskabets holdninger

I forventningen om, at der ville komme initiativ til en ny eksamensbekendtgørelse indledte censorformandskabet et arbejde bl.a. på censorformandsmøder og dekanmøder med henblik på at formulere indmeldinger til de forventede ændringer på vore arbejdsfelter. Vi afholdt også møder med DI-Organisation for Erhvervslivet og Ingeniørernes Censorkorps. Herudover var vi også i kontakt med HD Fællesudvalget herom.

Arbejdet udmøntede sig i henvendelse til Uddannelsesministeriet vedr. udvikling af prøve- og bedømmelsesforhold, som blev behandlet på møde i ministeriet den 29. februar 2012, hvor det også blev muligt at uddybe diskussionerne på ministeriets dialogmøder den 20. januar og den 2. februar 2012 vedr. genindførelse af gruppeprøver

Ovenstående indsats forløb parallelt med ministeriets arbejde med udformningen af den nye Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser, udarbejdet af Styrelsen for Videregående uddannelser og Uddannelsesstøtte.

Nedenfor præsenteres indholdet i henvendelse til ministeriet, noterne herfra samt høringssvar i forbindelse med udarbejdelsen af den nye eksamensbekendtgørelse.

Gruppeprøver

Vi tilslutter os initiativer, der, til forskel fra tidligere former for gruppeeksaminer, kan udvikle gruppeeksaminer samtidig med fastholdelse af den individuelle bedømmelse på basis af en måling af hvert enkelt gruppemedlems bidrag samt viden, stillingtagen og formidling.

Der bør være en faglig/pædagogisk årsag til at gennemføre gruppeeksaminer, nemlig at styrke og træne samarbejdskompetencer, og drage nytte af de dermed forbundne muligheder for videnopsamling og -deling, samt opkvalificering af det samlede resultat.

Der bør ikke fastsættes en begrænsning i gruppestørrelsen på 3 eller 4 personer. Der kan være sammenhænge, hvor en større gruppe kan være hensigtsmæssig.

Meritforhold

Det bør ikke være muligt at kunne foretage meritoverførsel, der træder i stedet for den igangværende uddannelses afgangs- / hovedopgave. Merit bør alene kunne opnås for enkelte fagelementer, der indgår i uddannelsens basisdele.

Forankring af HD uddannelserne på universiteterne

Eftersom HD uddannelserne udvikles, udbydes og vedligeholdes på basis af universiteternes erhvervsøkonomiske forskningsindsats, vil det både fagligt og procesmæssigt være nødvendigt at fastholde, at de er et centralt udbud i den erhvervsøkonomiske uddannelsesportefølje på universiteterne, på linie med HA – cand.merc. – MBA studierne.

Håndtering af uredelighed, snyd og plagiering

På baggrund af den intensiverede udvikling på IT området opfordres Uddannelsesministeriet og universiteterne til, at der udvikles en landsdækkende koordineret indsats med fælles regler for håndtering af snyd og plagiering.

Klagesager

I forbindelse med afslutning af sager om snyd/plagiering, samt klagesager generelt, vil det være formålstjenligt at indføre regel om at censor og eksaminator underrettes om slutresultatet. Ligeledes bør det sikres, at der i universiteternes behandling af klagesager involveres fagkyndige som supplement til de juridiske administrative sagsbehandlere.

Sagsbehandlingstiden i forbindelse med klager og anker er forlænget væsentligt i forbindelse med indførelsen af de nye klage-/ ankeregler.

Censorformandskabet bør altid udpege en ekstern censor, såfremt en afgørelse af en klage eller ankesag medfører afholdelse af en ny prøve / bedømmelse.

Karaktersystemet

Bedømmelsesmæssigt ligger der et problemområde i den danske anvendelse af karakteren 12 og dermed af karakteren A.

Sidstnævnte forhold skaber specielt problemer for danske studerende i international sammenhæng, hvor der i vidt omfang stilles krav om karakteren A i forbindelse med optagelse på universitetsstudier på kandidat / master niveau.

Studieordninger med mål- og fagbeskrivelser

Til trods for bekendtgørelsesanvisningerne vedr. udformning af studieordninger bør de dertil knyttede fag- og målbeskrivelser tydeliggøres både i form, indhold og operationalitet.

Akkrediteringsinstitution og -processer

Eftersom censorinstitutionernes funktioner også omfatter kvalitetssikring, vil det være relevant med en tydeligere kobling til akkrediteringsinstitutionen (ACE Denmark). Det foreslås, at censorinstitutionerne involveres i vurdering af uddannelserne, samt at de repræsenteres i akkrediteringsrådet.

Kontakten til Uddannelsesministeriet

I forbindelse med uddannelsernes overførsel til Uddannelsesministeriet har det været en fornøjelse at konstatere de gode relationer videreført i den nye organisationsstruktur.

Kombinationen af det traditionelle årlige censorformandsmøde og den ukomplicerede kontakt på både formelt og uformelt plan i løbet af beretningsåret opfattes af censorformandskabet som et frugtbart samarbejde.

Møde i Uddannelsesministeriet den 29. februar 2012

Ministeriet var repræsenteret ved Direktør Jens Peter Jacobsen, Kontorchef Søren Nedergaard og Chefkonsulent Gertie Lund. Fra Censorinstitutionen deltog Mads Bjerre, René la Cour Sell og Povl Tiedemann.

Vedr. gruppeprøver:

Der var enighed om, at prøveformen skal være relevant og praktisabel, samtidig med at der foretages individuel eksamination, bedømmelse og karaktergivning.

Vedr. meritforhold:

Der henvistes til Styrelsen for Videregående Uddannelse og Uddannelsesstøtte (VUS). Håndteringen af merit på UI området er indarbejdet UI-uddannelsesbekendtgørelsen.

Vedr. eksamination af skriftlige opgaver:

Ministeriet udtrykte forståelse for en indsats for mundtlig eksamination heraf, bl.a. til imødegåelse af snyd og plagiering

Vedr. forankring af HD uddannelserne på universiteterne:

Opfordringen vedrørende universitetsforankringen kunne kun blive taget ad notam af ministeriet, da HD uddannelserne hviler på et andet lovgrundlag.

Vedr. håndtering af uredelighed, snyd og plagiering:

Disse forhold bør indgå som en del af tilsynets kvalitetskontrol. Det blev dog påpeget, at de igangværende arbejder og bevægelser på området findes OK.

Vedr. klagesager:

Spørgsmålet om tidsbegrænsning på sagsbehandlingstiden, kombineret med en behandlingsreaktion ved overskridelse heraf henhører under tilsynsaktiviteterne.

Vedr. karaktersystemet:

Ministeriet forstod og var enig i det uhensigtsmæssige i, at ECTS skalaen kunne hæmme danske studerendes muligheder for udlandsophold.

Vedr. studieordninger med mål- og fagbeskrivelser:

Ministeriet fandt et check for systematik relevant.

Vedr. akkrediteringsinstitution og -processer:

Vi fremhævede at censorinstitutionen knyttes tættere til ACE Denmark, herunder i særdeleshed relevansen af at blive engageret på makroniveau. Ministeriet vil se nærmere herpå, som en del af akkrediterings- og kvalitetssikringsinitiativerne.

Selv om dette møde blev gennemført i regi af Styrelsen for Universiteter og Internationalisering, har vi orienteret Styrelsen for Videregående uddannelser og Uddannelsesstøtte om mødet og dets indhold.

Fra hørings svar vedr. udkast til bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser

Anvendelsen af gruppeeksamen skal være fagligt / pædagogisk begrundet, og eksamensformen skal reelt kunne gennemføres i praksis.

Vi har indstillet til Uddannelsesministeren, at der ved bedømmelse af alle skriftlige opgavebesvarelser gennemføres individuelt mundtligt forsvar af det skriftlige produkt, uanset om der er en eller flere studerende involveret heri. Gennem denne bestemmelse vil det i tillæg til den individuelle bedømmelse effektivt kunne sikres om den / de studerende selv har produceret det skrevne.

Vi har indstillet til Uddannelsesministeren, at der indføres bestemmelse om afvisning af skriftlige opgavebesvarelser ved manglende overholdelse af formalia.

Opsummering af løbende tilbagemeldinger fra censorer og censornæstformænd, herunder fra den tværgående censur

Tilbage meldinger

I tillæg til den løbende fordeling af censorer på institutioner og opgaver foretager censorformandskabet udpegning og fordeling af et antal censorer på enkeltfagdiscipliner på tværs af institutioner, således at samme censor får indtryk af en konkret uddannelses niveau på mindst tre institutioner i samme termin. Der arbejdes i denne tværgående censurproces ud fra en særskilt beretningsmodel med henblik på at danne et indtryk på tværs af de faste censorberetninger.

Der er i eksamensterminen i foråret 2012 udmeldt tværgående censur på alle institutioner, med 19 censorer allokeret på 61 eksamensaktiviteter.

Tilbage meldinger fra censorer med speciel fokus på årets temaer, herunder 7-trins karakterskalaens styrker og svagheder, bl.a. indsamlet via den tværgående censur:

- Vejledende karakterbeskrivelse udarbejdet:
For projekt- og hovedopgaver forekommer vejledende karakterbeskrivelse sjældent, hvorved fag- og målbeskrivelsernes karakterbeskrivelser udgør væsentlige støttepunkter. Desværre mangler karakterbeskrivelser ofte i fag- og målbeskrivelserne, og i det omfang de er til stede fokuseres oftest kun på kravene til karaktererne 12 henholdsvis 2. Øvrige krav herunder i særdeles hed til karakteren 00 og -3 bør tilføjes.
- Vejledende karakterbeskrivelse brugbar:
I det omfang karakterbeskrivelserne er til stede ved øvrige bedømmelser, udgør de værdifulde og brugbare koblinger til beskrivelserne i karakterbekendtgørelsen.

- Prøveformernes egnethed til at give korrekt karakter:
De eksisterende prøveformer opleves som relevante for bedømmelsen. I karaktergivningen opleves springet fra 7 til 10 som uhensigtsmæssigt, ligesom der jfr. foranstående henvendelse til Uddannelsesministeriet vedr. karaktersystemet ligger et problemområde i den danske anvendelse af karakteren 12 og dermed af karakteren A.
- Censors og eksaminators samspil om bedømmelsen:
Karakterfastlæggelsen sker i vidt omfang i enighed mellem censor og eksaminator. Kompromis derom forekommer jævnligt, hvorimod anvendelse af §14 stk.2 i karakterbekendtgørelsen fra Undervisningsministeriet forekommer yderst sjældent. Eksterne lærerkræfter har en tendens til at ville lægge karakterniveauet lidt højere end faste lærere og censor.

Derudover er der i forbindelse med den tværgående censur fokuseret på hovedtemaerne:

- Studieordning med fag- og målbeskrivelse udleveres enten i hard copies eller i form af henvisninger til universiteternes hjemmesider. Det bør dog indskærpes over for universitetsadministrationerne, at information herom altid uopfordret skal sendes til censor.
- Votering og meddelelse af karakter med konkrete henvisninger til målbeskrivelse foretages generelt og med speciel fokus på feedback på den enkelte studerendes præstation. Ofte er der desværre begrænset tid hertil, samtidig med at denne proces fordrer en tydeliggørelse af læringsmålene.
- Samspillet mellem målbeskrivelse og eksamination udvikler sig positivt sammen med koblingen til karakterbeskrivelserne, og styrker derved bedømmelserne. Målbeskrivelsernes indhold vedr. krav om videnskabsteoretisk perspektiv, bør præciseres.
- Sammenhæng i anvendelse af metode / teori / empiri og praksis koblet med relevant problemformulering er et vedvarende problemfelt, der ofte kommer til udtryk i form af generelt manglende forståelse for etablering af et sammenhængende forståelses- og dokumentationsforløb eller i form af en isoleret gennemgang af metode, der forekommer helt påtaget når det optræder i hovedopgaver uden grundlæggende forståelse for anvendelse heraf.
- Undervisning i metode er opgraderet i de senere år, men resultaterne er ikke tilfredsstillende. Når der indgår metodeovervejelser i opgavebesvarelser sker det ofte i et selvstændigt, ikke integreret afsnit. Der mangler en forståelse for, at metodetilgangen er et værktøj, der skal anvendes overalt. Det er ikke et fagområde, der kan behandles separat.

Opgaver med udgangspunkt i egen virksomhed skaber ofte vanskeligheder for de studerende i form af bl.a. omfattende og praksisnære beskrivelser kombineret med manglende kritisk-objektiv tilgang til problemfelter. Det bør i disse tilfælde præciseres over for de studerende, at udgangspunkt i egen virksomhed kræver en særlig indsats vedr. metode / teori / empiri.

- Vejleders / eksaminators tilgang til metode. Der opleves desværre tilfælde, hvor den grundlæggende tilgang hertil ikke er til stede, hvilket har en afgørende negativ effekt på de studerendes tilgang til problemfeltet.
- Med den øgede tilgang af studerende på 2. dels studierne, der ikke har gennemgået undervisningen på HD 1. del, bliver det løbende konstateret, at de studerende ikke har det fornødne genskab til regnskabsanalyse, finansiering og investering. Discipliner, der må opfattes som grundlæggende for Erhvervsøkonomiske kandidater, også på HD.

Øvrige bemærkninger

Læringsmålene på HD 1.del afsluttende projekt er under observation, tilsvarende vedr. HD 2.del hovedopgaver med udgangspunkt i egen virksomhed.

Kravene er skærpet, de skriftlige besvarelser bliver mere omfattende, ligeså tidsforbruget der ikke matcher timenormen for gennemlæsning af de skriftlige arbejder. Tidsforbruget til censur er under pres, idet omfanget af den enkelte opgave er stigende. Dette gælder både for hovedopgaver og fagprøver med skriftlig grundlag. Dertil kommer, at timenormen ikke dækker anvendt transporttid for de landsdækkende censorer. Der stilles således forslag om såvel en fastsættelse af mere faste normer for sidetal og antal anslag pr. side som mere tid til censur / forberedelse af den enkelte opgave.

Vedr. teorivalg gøres opmærksom på, at fokusering på eksempelvis Stacey og Weick skaber vanskeligheder både forståelses- og anvendelsesmæssigt.

Censorformandskabet kan konstatere, at et antal censorindberetningskemaer ikke når frem til vores vurdering, ligesom vi fremover vil forfølge institutionernes opfølgning på de kritiske bemærkninger, der både kan gå på formelle som faglige forhold, tættere.

De studerendes præsentations- og formidlingsteknik er mangelfuld. Opgaverne bærer præg af manglende erfaring med at skrive kort og klart, d.v.s. håndværket.

Plagiering: Generelt skal det understreges, at plagieringskontrol administrativt må påhvile institutionerne i en fast systematik ved hjælp af deres elektroniske arbejdsredskaber. Der er sket store fremskridt i varieret grad på den enkelte institution. Men der er fortsat meget arbejde forude, hvis plagieringskontrol skal blive troværdig:

- For det første skal der indføres stikprøvevis kontrol af alle skriftlige opgaver, der ikke er løst ved stedprøver.
- Der skal fastlægges rimelige standarder for, hvornår BEGGE bedømmere får forelagt resultaterne af denne stikprøvekontrol til vurdering for plagiering.
- Der skal være tydelige tilkendegivelser på den enkelte institutions hjemmesider om hvilke konsekvenser, plagiering har, med eksempler på konkrete afgørelser.
- Der skal ske en central behandling af konstateret plagiering på den enkelte institution.

- Bedømmerne og herunder også censorerne skal i hvert enkelt tilfælde have orientering om den enkelte plagieringssags behandling af institutionen.

Aflytning: Der har hidtil været ubekræftede forlydender om tilfælde af skjult elektronisk aflytning af eksaminator's og censor's votering. I den forløbne beretningsperiode er disse forlydender blevet bekræftet gennem skjult aflytning af både eksamination og votering. Det skal således indskærpes, at eksaminander altid tager samtlige ejendele med ud af eksamenslokalet efter endt eksamination.

Sanktioner: Det anbefales, at der på landsplan koordineres fælles procedurer for sanktioner, som pålægges den studerende.

Grundlaget for Eksamen og eksamensforløbet

Tilbagemeldingerne i censorberetningerne giver ikke samlet anledning til bemærkninger vedrørende §25 stk. 1, nr. 1 og nr. 2 i Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser nr. 1016 af 24. august 2010 vedrørende prøvernes overensstemmelse med de mål og øvrige krav, som er fastsat i bekendtgørelser eller i henhold til bekendtgørelser ud over betragtningerne i de ovennævnte afsnit.

Samarbejde

Samarbejdet mellem institutioner, HD Fællesudvalg, censorformandskab og censorer har i det forløbne beretningsår været i fin balance omkring den nye eksamens-bekendtgørelse, samt den nære kontakt i form af bl.a. dekanmøder og møde med HD Fællesudvalget.

Aarhus den 26. oktober 2012

Mads Bjerre

Formand for censorkorpset for HD uddannelserne

De Erhvervsøkonomiske Censorsekretariater
Aarhus Universitet, Business and Social Sciences
Fuglesangs Alle 4, 8210 Aarhus V.

T: 8715 2484

M: povlt@asb.dk

W: www.censorerne.dk

Årsberetningen er sendt til:

Undervisningsministeriet

Rektorerne for:

Aalborg Universitet

Aarhus Universitet

Copenhagen Business School

Syddansk Universitet

Copenhagen Business Academy

Dekaner m.fl. med ansvar for de erhvervsøkonomiske uddannelser ved:

Aalborg Universitet

Aarhus Universitet, AU-Herning

Aarhus Universitet, Business and Social Sciences

Copenhagen Business School

Syddansk Universitet

Copenhagen Business Academy

Samt til orientering for:

Censorerne for HD-uddannelserne

HD Fællesudvalgets formand

Danske Universiteter

Uddannelsesministeriet, Styrelsen for Universiteter og Internationalisering

ACE Denmark